

YOSHLARDA HUQUQIY MADANIYATNI OSHIRISH

*TDYU huzuridagi M.S.Vosiqova
nomidagi akademik litsey o'qituvchisi
Kadirova Dildora Irkinovna.*

Kalit so'zlar: Yoshlar, huquqiy ong, huquqiy madaniyat, vatanparvarlik, huquqiy tarbiya, inson huquqlari, jamiyat.

Keywords: Youth, legal consciousness, legal culture, patriotism, legal education, human rights, society.

Ключевые слова: Молодежь, правовое сознание, правовая культура, патриотизм, правовое воспитание, права человека, общество.

Annotatsiya

Ushbu maqolada yoshlarda huquqiy madaniyatni oshirishning ahamiyati, huquqiy ong va huquqiy savodxonlikni shakllantirish omillari tahlil qilingan. Shuningdek, yoshlarning qonunlarga hurmat ruhida tarbiyalanishi, huquqbuzarliklarning oldini olish hamda ta'lim tizimining bu boradagi o'rni yoritilgan. Maqolada yoshlar huquqiy madaniyatini rivojlantirishga doir taklif va tavsiyalar keltirilgan.

Annotation

This article analyzes the importance of improving legal culture among young people, as well as the factors influencing the formation of legal awareness and legal literacy. It also highlights the role of education in preventing juvenile delinquency and fostering respect for laws among youth. Furthermore, the article provides recommendations and proposals for developing legal culture in young people.

Аннотация

В данной статье рассматривается значение повышения правовой культуры молодежи, а также анализируются факторы формирования правового сознания и правовой грамотности. Освещается роль системы образования в воспитании уважения к законам и предупреждении правонарушений среди молодежи. Кроме того, в статье представлены предложения и рекомендации по развитию правовой культуры молодых людей.

Kirish

Bugungi kunda yoshlarni huquqiy tarbiyalash jamiyat taraqqiyoti va davlat barqarorligini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Chunki yosh avlod kelajak bunyodkorlari bo'lib, ularni qonunlarga hurmat ruhida tarbiyalash katta ahamiyatga ega. Yoshlarni huquqiy tarbiyalashning muhimligi shundaki, ular o'z huquq va majburiyatlarini bilgan holda qonunlarga rioya qiladi, turli

huquqbuzarliklarning oldi olinadi hamda mas'uliyatli fuqarolar shakllanadi. Bu esa jamiyatda tartib-intizom va barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Jamiyatda qonunga hurmat bo'lishi tinchlik, adolat va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. Agar fuqarolar qonunlarga rioya qilsa, inson huquqlari himoya qilinadi va jamiyatda ishonch muhiti shakllanadi. Shu sababli qonunga hurmat har bir fuqaroning asosiy fuqarolik burchlaridan biridir.

Asosiy qism

Huquqiy madaniyat tushunchasi. Huquqiy madaniyat jamiyat a'zolarining huquqiy bilimlari, qonunlarga nisbatan munosabati va huquqiy me'yorlarga amal qilish darajasini ifodalaydi. U shaxsning qonunlarni bilishi bilan birga, ularga ongli ravishda rioya qilishi va jamiyatda huquqiy tartibni hurmat qilishini ham o'z ichiga oladi. Huquqiy madaniyati yuqori bo'lgan jamiyatda qonun ustuvorligi mustahkam bo'ladi. Yoshlarning huquqiy ongi. Yoshlarning huquqiy ongi ularning huquq va qonunlar haqidagi bilimlari, tasavvurlari hamda ularga bo'lgan munosabatlarini anglatadi. Huquqiy ong oilada berilgan tarbiya, ta'lim jarayoni va jamiyatdagi muhit ta'sirida shakllanadi. Huquqiy ong rivojlangan yoshlar qonunlarni ongli ravishda tushunadi va ularni buzmaslikka harakat qiladi.

Huquqbuzarliklarning oldini olish. Huquqbuzarliklarning oldini olishda huquqiy tarbiya va profilaktika muhim ahamiyatga ega. Yoshlar orasida huquqiy bilimlarni oshirish, ularni to'g'ri yo'lga yo'naltirish va salbiy illatlardan ogohlantirish jinoyatchilikning kamayishiga xizmat qiladi. Bu jarayonda maktab, oila va davlat organlari hamkorligi zarur. Ta'limning o'rni. Ta'lim tizimi yoshlarning huquqiy bilimlarini shakllantirishda asosiy vosita hisoblanadi. Dars jarayonida huquqiy tushunchalarni hayotiy misollar bilan tushuntirish o'quvchilarning qonunlarni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi. Huquqiy fanlarning sifatli o'qitilishi yoshlarning ongli fuqarolar bo'lib yetishishiga xizmat qiladi. Oila va maktabning roli. Oila birinchi tarbiya maskani bo'lib, unda bolalarda dastlabki huquqiy tushunchalar shakllanadi. Ota-ona o'z xatti-harakatlari bilan bolaga qonunlarga hurmatni o'rgatadi. Maktab esa bu jarayonni davom ettirib, tizimli huquqiy bilimlarni beradi. Oila va maktab hamkorligi kuchli bo'lsa, yoshlarning huquqiy madaniyati yuqori darajada shakllanadi. Internet va ijtimoiy tarmoqlarning ta'siri. Hozirgi globallashuv davrida internet va ijtimoiy tarmoqlar yoshlar hayotida katta o'rin egallaydi. Ular bir tomondan bilim olish va axborot almashish imkonini bersa, boshqa tomondan noto'g'ri axborot va zararli g'oyalarning tarqalishiga ham sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli yoshlarni internetdan to'g'ri foydalanishga o'rgatish va huquqiy immunitetini kuchaytirish muhimdir va bundan tashqari bir qancha choralar tadbirlar mavjud. Maktablarda huquqiy darslarni ko'paytirish va ularning sifatini oshirish, yoshlar bilan profilaktik suhbatlar va tarbiyaviy uchrashuvlarni muntazam tashkil etish huquqiy loyihalar, tanlovlar va viktorinalarni tashkil qilish orqali

yoshlarni faollashtirish, media va internet platformalari orqali huquqiy targ'ibotni kuchaytirish, yoshlarni O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi bilan yaqindan tanishtirish va uning mazmunini tushuntirishni misol qilsak bo'ladi.

Xulosa

Huquqiy madaniyatli yoshlar — jamiyat kelajagi hisoblanadi. Chunki yoshlarning huquqiy bilim va ko'nikmalari jamiyatning barqaror rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Qonunni biladigan va unga amal qiladigan yoshlar huquqbuzarliklarning oldini oladi hamda adolatli jamiyat qurilishiga hissa qo'shadi. Har bir yosh qonunni bilishi va unga amal qilishi zarur. Bu nafaqat shaxsiy manfaatlarni himoya qiladi, balki jamiyatda tinchlik, tartib va adolatni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu sababli huquqiy madaniyatni yuksaltirish har bir fuqaroning muhim vazifalaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Yoshlarga oid davlat siyosati
2. to'g'risida"gi Qonun, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi materiallari, Lex.uz — O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari
3. milliy bazasi, Huquqiy tarbiya va huquqiy madaniyat bo'yicha o'quv-uslubiy
4. qo'llanmalar.